

Системи числення

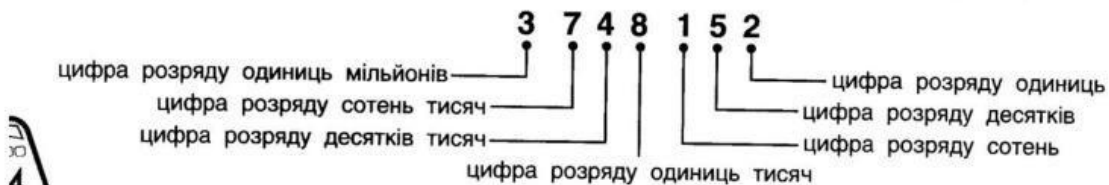
Прочитай про системи числення, які мають найпоширеніше використання:

Система числення (або нумерація) — правила позначення чисел на письмі. Системи числення поділяють на позиційні та не-позиційні.

Однією з перших виникла римська система числення — непозиційна, у якій роль цифр відіграють букви алфавіту: I — один, V — п'ять, X — десять, L — п'ятдесят, C — сто, D — п'ятсот, M — тисяча (див. с. 115).

Дотепер збереглася десяткова система числення — система числення з основою 10, у якій числа позначають десятками арабськими цифрами: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Десяткова система є позиційною: значення числа залежить не тільки від того, якими цифрами воно записане, а й від того, на якому місці (позиції) стоїть кожна з його цифр. Наприклад, у числі 3 748 152 цифра 2 позначає дві одиниці, цифра 5 — п'ять десятків, цифра 1 — одну сотню й т. д. (див. рисунок).

4

У комірки впиши правильні відповіді:

Запиши число в десятковій системі числення.

- а) Сто один — _____
- б) три тисячі двадцять сім — _____
- в) двадцять дві тисячі сорок вісім — _____
- г) вісім мільйонів — _____
- д) п'ять мільйонів сто двадцять сім тисяч — _____
- е) три мільярди три тисячі три — _____

Запиши число в десятковій системі числення.

- а) III — _____
- б) IV — _____
- в) XV — _____
- г) VI — _____
- д) XI — _____
- е) XIV — _____

Поєднай запис числа в десятковій системі числення та римській системі числення

3	4	5	6	9	11	14	15	16
---	---	---	---	---	----	----	----	----

а) III — . —

б) IV — —

в) XV — —

г) VI — —

д) XI — —

е) XIV — —

Завдання «Детективне агентство»

Віднови записи в розв'язування прикладів:

designed by freepik

Віднови розв'язання.

$$\begin{array}{r}
 \times \quad \boxed{3} \boxed{1} \boxed{8} \\
 \hline
 + \quad \boxed{} \boxed{} \boxed{9} \boxed{0} \\
 \quad \boxed{} \boxed{5} \boxed{4} \\
 \hline
 \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 - \quad \boxed{3} \boxed{5} \boxed{6} \boxed{0} \boxed{7} \boxed{8} \boxed{3} \\
 \quad \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{4} \boxed{2} \boxed{9} \\
 \hline
 - \quad \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \\
 \hline
 - \quad \boxed{7} \boxed{4} \boxed{7} \\
 \quad \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \\
 \hline
 \boxed{0}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 - \quad \boxed{8} \boxed{7} \boxed{2} \boxed{9} \boxed{0} \boxed{2} \boxed{1} \boxed{5} \\
 \quad \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{4} \boxed{0} \boxed{6} \\
 \hline
 - \quad \boxed{1} \boxed{2} \boxed{9} \boxed{0} \\
 \quad \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \\
 \hline
 \boxed{0}
 \end{array}$$

Виконай завдання, у комірки впиши правильні відповіді:

УРОК

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

I. За допомогою презентації повтори навчальні одиниці, вивчені на уроці, щоб розповісти їх під час перевірки домашнього завдання.

II. Перевір себе. Виконай тестові завдання.

1. Познач назву непозиційної системи числення.

А Двійкова;

Б римська;

В десяткова;

Г не існує.

2. Познач варіант, у якому всі числа натуральні й записані в десятковій системі числення.

А 0; 1; 2;

Б X; V; I;

В 3; 4; 5;

Г I; II; 3; 4.

3. Визнач найбільше число.

А 2 009 900;

Б 2 009 009;

В 2 000 909;

Г 20 000 909.

4. Познач переставний закон множення.

А $a \cdot (b \cdot c) = (a \cdot b) \cdot c$;

Б $a \cdot b = b \cdot a$;

В $a + b = b + a$;

Г $a + (b + c) = (a + b) + c$.

III. Виконай у робочому зошиті.

1. Обчисли зручним способом.

а) $25 \cdot 28 + 25 \cdot 22$;

б) $118 \cdot 76 + 118 \cdot 34$;

в) $78 \cdot 12 - 68 \cdot 12$;

г) $45 \cdot 36 - 45 \cdot 22 - 45 \cdot 14$.

2. Обчисли значення виразу.

а) $94\,231 - (58\,412 - 14\,749)$;

б) $(1\,173 + 2\,327) : 5^2$;

в) $105 \cdot 37 + 63$;

г) $48 \cdot 135 : 40 - 62$.

3. Розв'яжи задачу.

У першому та другому цехах працює 269 робітників, у другому й третьому — 189 робітників, а в першому та третьому — 256 робітників. Скільки робітників працює в кожному цеху окремо?

Задача 3. У першому цеху працюють _____ робітників,

у другому - _____ робітників, а у третьому - _____ робітників.